

Evropská
komise

Evropský Fond pro přizpůsobení se Globalizaci

Solidarita
tváří v tvář
změnám

Sociální
Evropa

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) podporuje pracovníky, kteří v důsledku nepříznivých dopadů globalizace přicházejí o práci. Po uzavření velké společnosti nebo poté, co se výroba přesune mimo Evropskou unii (EU), jim pomáhá co nejrychleji nalézt jinou práci. Členské státy zároveň mohou Fond požádat o pomoc pracovníkům propuštěným v důsledku globální finanční a hospodářské krize, která se v Evropě mezi prvními čtvrtletími let 2008 a 2013 podílela na ztrátě přibližně 4,5 milionu pracovních míst, a to zejména ve výrobě a stavebnictví.

Od spuštění v roce 2007 byl EFG několikrát upraven, nemění se však jeho hlavní cíl: **vyjadřovat solidaritu EU s pracovníky postiženými hromadným propouštěním, spuštěným proměnou světové struktury obchodování.** Fond pomáhá hledat nové pracovní příležitosti nadbytečným pracov-

níkům, zejména hůře kvalifikovaným a znevýhodněným uchazečům o zaměstnání, a to zlepšováním jejich zaměstnatelnosti.

Dosud obdrželo podporu spolufinancovanou EFG v celkové výši téměř 135 milionů eur okolo 30 000 příjemců z celé EU. Asi polovina pracovníků, kteří se do iniciativ EFG zapojili, nalezla novou práci nebo zahájila samostatnou výdělečnou činnost. Žádosti o financování se týkají přibližně 40 odvětví, od automobilového přes elektronické vybavení, vydavatelství a maloobchod až po textilní průmysl.

Opatření podpory

EFG, speciální nástroj, který není součástí víceletého finančního rámce EU, má na období 2014–2020 maximální roční rozpočet 150 milionů eur. Poskytuje časově omezenou podporu balíku individualizovaných opatření

pomoci, která zahrnují hledání práce na míru, změnu zaměstnání či (re)kvalifikaci. Tato opatření organizují a řídí vnitrostátní či regionální orgány a jsou realizovány souborem až dvouletých projektů.

EFG hradí 60% nákladů na projekty, které mají propuštěným pracovníkům pomoci nalézt jinou práci nebo si zřídit vlastní firmu. Příspěvky EFG a následné kroky mají na starosti členské státy.

EFG lze zpravidla využít pouze v případě, kdy jeden zaměstnavatel, včetně jeho dodavatelů a navazujících výrobců, propustil přes 500 pracovníků. Spustit jej lze i tehdy, když je přes 500 pracovníků propuštěno v jednotlivém odvětví v jednom či více sousedních regionech. Fond rovněž podporuje oblasti potýkající se s prudce rostoucími počty mladých uchazečů o zaměstnání.

EFG v číslech

- Maximální roční částka 150 milionů eur
- Téměř 120 žádostí z 20 zemí EU
- Od roku 2007 do konce roku 2013 požádáno o 492 milionů eur na pomoc více než 106 000 pracovníků

- Žádosti podle kritérií: krize (64), obchod (53)
- Průměrná pomoc EFG na jednoho pracovníka v roce 2012: 8670 eur (Evropská komise, prosinec 2013)

Nová opatření vyvolaná krizí

Zaměstnanost v Evropě postihl po propuknutí hospodářské krize v roce 2008 značný pokles. Nejvíce utrpěla výroba (4,5 milionu pracovních míst), stavebnictví (přibližně 3,7 milionu), zemědělství (přes milion), maloobchod (přibližně 900 000) a veřejná správa (přibližně 500 000).

V důsledku tohoto hospodářského propadu byla v roce 2009 upravena pravidla původního EFG (2007–2013). Cílem bylo pomoci také pracovníkům propuštěným v důsledku krize – prostřednictvím programů, jako jsou spolufinancovaná odborná příprava a umístění do zaměstnání, je co nejrychleji a bez dopadů navrátit do zaměstnání.

Míra spolufinancování z EU byla coby speciální „krizové kritérium“ pro náhlé případy nečekaného propuštění zvýšena do konce roku

2011 z 50% na 65%. Toto kritérium, které se vztahuje na „pracovníky propuštěné v přímém důsledku globální finanční a hospodářské krize“, se postaralo o zásadní nárůst žádostí adresovaných EFG – z pouhých 15 v období mezi lednem 2007 a dubnem 2009 na 79 v období mezi květnem 2009 a prosincem 2011. Do konce prosince 2013 byla většina žádostí o podporu EFG učiněna v rámci kritéria „krize“ (64) proti kritériu „obchodu“ (53). Na období 2014–2020 byla do Fondu zavedena modifikovaná podoba tohoto kritéria.

Práh způsobilosti k podání žádosti EFG byl v roce 2009 v rámci pokračujících úprav snížen z 1 000 na 500 nadbytečných pracovníků v jednom odvětví, regionu či společnosti a podpora EFG byla prodloužena z 12 na 24 měsíců.

Jak EFG zajišťuje přidanou hodnotu

- Poskytuje financování z EU, které má řešit náhlé hospodářské změny.
- Přesahuje vnitrostátní mechanismy podpory pracovníků postižených hromadným propuštěním.

- Spojuje zainteresované strany a soustřeďuje zdroje.
- Může financovat opatření přizpůsobená specifickým potřebám, dovednostem či očekáváním pracovníků.

Jakou podporu může EFG poskytnout?

Financování EFG může směřovat těm, kdo v jednotlivých případech hromadného propuštění přijdou o práci. Nelze je však použít k záchraně společností ani na pomoc s jejich modernizací či restrukturalizací.

EFG může spolufinancovat projekty zahrnující např. následující opatření: **pomoc s hledáním práce, kariérní poradenství; vzdělávání, odborná příprava a rekvalifikace; odborné vedení a instruktáže; podnikání a zakládání nových podniků.** Zároveň může poskytnout **příspěvky na odbornou přípravu, příspěvky na mobilitu/přestěhování, denní příspěvky a podobnou podporu.** Na stranu druhou EFG nespolufinancuje opatření sociální ochrany, jako jsou důchody či podpora v nezaměstnanosti.

EFG může spolufinancovat pouze aktivní opatření na trhu práce, která pomáhají nadbytečným pracovníkům navrátit se do zaměstnání. Může taktéž financovat „prováděcí činnosti“ členského státu, např. přípravné, informační, propagační a kontrolní činnosti pro potřeby financování. Při vytváření balíčků podpory musí členské státy vzít v úvahu praxi, zkušenosti a úroveň vzdělání pracovníků i jejich schopnost mobility a stávající/ očekávané pracovní příležitosti v dotčených regionech.

Doplnění jiných programů EU

Finanční příspěvky EFG doplňují opatření podpory, která jsou příjemcům k dispozici z fondů EU nebo jiných politik či programů EU. EFG pracovníkům především poskytuje jednorázovou a konečnou individuální podporu, sestávající z aktivních opatření na trhu práce, které zvýší jejich zaměstnatelnost a zajistí jejich rychlé znovuzачlenění do zaměstnání. EFG se tudíž liší od Evropského sociálního fondu (ESF), jež doplňuje, podobně jako strukturální a investiční fondy EU obecně; zaujímá strategickou, dlouhodobou

perspektivu prostřednictvím činností, jako je celoživotní učení.

Podle situace v regionu či státě lze EFG používat souběžně s ESF. V belgických provinciích Limburk, Západní Flandry a Východní Flandry nabídl EFG odbornou přípravu propuštěným zaměstnancům v textilnictví a doplnil tak federální a regionální financování a financování z ESF. Ve španělské Galicii a Kastilii-La Mancha EFG zřídil poradenské týmy pro jednotlivce, čímž umožnil poskytování podpory nadbytečným pracovníkům, která je lépe uzpůsobená a flexibilnější, než by bylo možné v rámci ESF.

Co je nového v EFG na období 2014–2020?

Během víceletého finančního rámce od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2020 EFG pokračuje. Stejně jako předtím bude poskytovat specifickou jednorázovou podporu pracovníkům propuštěným v důsledku zásadních strukturálních změn plynoucích z globalizace a nadále bude v takových případech pomáhat členským státům v boji proti nezaměstnanosti.

Od ledna 2014 **vzrostlo spolufinancování z EU v EFG z 50% na 60%**. Celkově je však financování z EFG omezeno ročním maximem 150 milionů eur, přičemž dříve tato částka činila 500 milionů eur.

Do EFG bylo na období 2014–2020 začleněno několik inovačních prvků. Například **byly rozšířeny kategorie pracovníků způsobilých obdržet příspěvek z Fondu tak, že zahrnují i osoby samostatně výdělečně činné, dočasné pracovníky a pracovníky na dobu určitou**. Vedle globalizace **nyňi kritéria pro pomoc zahrnují i globální finanční a hospodářské krize**.

Do konce roku 2017 mohou navíc podpory EFG za jistých okolností využívat i mladí lidé, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), a to ve stejném počtu jako pracovníci dostávající od EFG podporu v rámci téže žádosti.

Jako předtím u spolufinancování ze strany EFG musí členské státy vytvořit „koordinovaný balíček individualizovaných služeb“ (včetně odborné přípravy a rekvalifikace na

míru, speciálních časově omezených opatření, jako jsou příspěvky na hledání práce či na mobilitu), které zacíleným příjemcům pomo-

hou udržet se na trhu práce a najít si nové zaměstnání či samostatnou výdělečnou činnost. Speciální pozornost je při hledání práce věnována pomoci znevýhodněným, starším a mladým nezaměstnaným lidem.

Pravidla o kritériích pomoci Fondu, způsobilých příjemcích, způsobilých žádostech, opatřeních atd. jsou vytyčena v nařízení o EFG na období 2014–2020, které ruší původní právní úpravu z roku 2006.

Cesty k novému zaměstnání – EFG v akci

Po 25 letech ve španělském textilnictví **Jorgeho Bolufera** náhle propustili. Využil podpory EFG, kterou měli k dispozici bývalí pracovníci v textilnictví ve Valencii, včetně kurzu o podnikání, a v červnu 2012 si v L'Alcúdia de Crespins otevřel pekárnu. Do dvou let už nový podnik pana Bolufera vzkvétal. „Každý den vstávám v pět a otevřeno mám od sedmi ráno až do večera; když je třeba, pracuju někdy i v neděli,“ líčí. „Ale stojí to za to a jsem pyšný, že jsem si s touto výzvou poradil a mému podnikání se daří.“

Když v říjnu 2011 **Thomas Phelan** jako jeden z 575 zaměstnanců call centra telekomunikační společnosti TalkTalk v irském Waterfordu přišel o práci, založil Waterfordský spolek nadbytečných pracovníků TalkTalk a hrál klíčovou úlohu při žádosti o pomoc z EU v rámci programu EFG, která spustila řadu opatření zaměřených na oživení pracovního trhu. Zavedla se kupříkladu finanční pod-

pora pracovníkům s cílem pomoci jim vrátit se k dennímu nebo kombinovanému studiu, zejména v podobě kurzu farmaceutické vědy na Waterfordském technologickém institutu a překlenovacího modulu k magisterskému kurzu v daném oboru. Jako výraz uznání, že na Institutu sám studoval a pomohl bývalým kolegům, obdržel pan Phelan na katedře vědy cenu „Student roku AIB 2013–2014“.

Některou z forem podpory EFG využilo přes 70 % dotčených zaměstnanců TalkTalk. Vzdělávacími a přípravnými kurzy si zlepšili dovednosti, a několik jedinců si poté navíc zřídilo vlastní podnik.

Přehled žádostí o podporu EFG do 31. prosince 2013 (nařízení o EFG 2007–2013)

podle členského státu a typu žádosti (kritéria podle článku 1)

Členský stát	Art.1	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Počet žádostí		Zacílených pracovníků		Požadovaný příspěvek EFG v milionech EUR	
BE	krize	0	0	0	1	0	0	0	1	7	2834	6885	9,6	26,0
	obchod	0	0	2	0	0	0	4	6		4051		16,4	
BG	krize	0	0	1	0	0	0	0	1	1	643	643	1,1	1,1
	obchod	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
CZ	krize	0	0	0	1	0	0	0	1	1	460	460	0,3	0,3
	obchod	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
DK	krize	0	0	2	2	1	0	0	5	10	3600	6234	38,3	63,7
	obchod	0	0	0	2	1	2	0	5		2634		25,4	
DE	krize	0	0	0	1	1	0	0	2	7	1959	11349	12,7	44,8
	obchod	1	0	2	0	0	1	1	5		9390		32,2	
IE	krize	0	0	3	3	0	0	0	6	7	9835	10267	60,6	63,3
	obchod	0	0	0	0	0	1	0	1		432		2,7	
EL	krize	0	0	0	0	1	0	0	1	1	642	642	2,9	2,9
	obchod	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
ES	krize	0	0	2	3	4	0	0	9	19	7448	13736	20,6	46,9
	obchod	0	3	0	2	1	1	3	10		6288		26,4	
FR	krize	0	0	1	1	0	0	0	2	4	5671	8478	36,4	61,8
	obchod	1	0	0	0	0	0	1	2		2807		25,4	
IT	krize	0	0	0	0	6	0	0	6	12	4630	12741	18,7	59,5
	obchod	3	1	0	0	0	2	0	6		8111		40,8	
LT	krize	0	0	4	0	0	0	0	4	5	2413	3013	2,6	2,9
	obchod	0	1	0	0	0	0	0	1		600		0,3	

Členský stát	Art.1	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Počet žádostí		Zacílených pracovníků	Požadovaný příspěvek EFG v milionech EUR
MT	krize	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0,0
	obchod	1	0	0	0	0	0	0	1		675	
NL	krize	0	0	7	5	2	0	0	14	16	6921	23,7
	obchod	0	0	0	1	0	0	1	2		1633	5,1
AT	krize	0	0	1	1	2	0	0	4	7	1608	22,8
	obchod	0	0	0	1	1	0	1	3		594	9,6
PL	krize	0	0	0	3	0	0	0	3	5	979	1,2
	obchod	0	0	0	0	0	0	2	2		827	1,4
PT	krize	0	0	1	1	1	0	0	3	5	2245	5,4
	obchod	1	0	1	0	0	0	0	2		2122	3,3
RO	krize	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0,0
	obchod	0	0	0	0	1	1	0	2		2416	6,5
SI	krize	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2554	2,2
	obchod	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0,0
FI	krize	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0,0
	obchod	1	0	0	0	0	1	1	3		5634	17,2
SE	krize	0	0	1	0	0	0	0	1	3	1500	9,8
	obchod	0	0	0	0	1	1	0	2		2050	9,8
Celkem 20 ČS	krize	0	0	23	23	18	0	0	64	117	55942	268,9
	obchod	8	5	5	6	5	10	14	53		50264	223,0

Některá čísla nemusí kvůli zaokrouhlení přesně odpovídat

1) Tabulka odráží situaci k 31. 12. 2013.

2) Dočasné snížení, které rozšířilo záběr EFG na globální finanční a hospodářskou krizi a zvýšilo spolufinancování EFG na 65 % celkových nákladů, se týkalo všech žádostí přijatých od 1. května 2009 do 30. prosince 2011 (nařízení (ES) č. 546/2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1927/2006 (Úř. věst. L 167, 29.6.2009)).

3) Jedna z těchto podaných žádostí (EGF/2009/022 B5/Kremikovtsi) nebyla způsobilá (SEK(2010) 993 v konečném znění ze dne 30. května 2010).

4) Do statistiky není započteno jedenáct případů, které žádající členský stát stáhl.

5) O podporu EFG do 31. 12. 2013 zatím nepožádalo osm členských států: Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Slovensko, Spojené království a Chorvatsko (které do EU vstoupilo teprve 1. července 2013).

Zaměstnanosti v Evropě škodí dopady globalizace a celosvětové finanční a hospodářské krize. Tento leták se zaměřuje na Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG), spolufinancující podporu pracovníků v EU, které po uzavření velké společnosti, velkém propouštění či poté, co se výroba v jednom odvětví přesune mimo EU, postihne nezaměstnanost. Individualizovaná opatření pomoci, přidělovaná regionálními či vnitrostátními orgány, si kladou za cíl pomoci jedincům způsobilým k podpoře EFG při hledání jiné práce či zakládání vlastního podniku.

Naše publikace si můžete stáhnout nebo se zdarma přihlásit k jejich odběru na <http://ec.europa.eu/social/publications>

Chcete-li o Generálním ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování dostávat pravidelné aktuální informace, zaregistrujte se na <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter> a zdarma budete odebírat elektronický zpravodaj Sociální Evropa

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

Úřad pro publikace

Fotografie na obálce: iStockphoto

V případě použití nebo reprodukce fotografií, na které se nevztahují autorská práva Evropské unie, je nutné žádat o svolení přímo vlastníka autorských práv.

© Evropská unie, 2014

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

ISBN 978-92-79-39505-5 (pdf)

doi:10.2767/34539 (pdf)